

MRF 2022.191

Retten i Sønderborgs dom af 21. september 2022, sag K02-5250/2022

Anklagemyndigheden mod T

Bøde og tvangsbøder for ikke at efterkomme kommunes påbud om at forbedre spildevandsrensning, idet Miljøstyrelsen havde vurderet, at ejendommen bidrog til forurening af vandløb, og da de påbudte foranstaltninger ikke stod i misforhold til den forventede rensning.

Sagen angik udledning af spildevand fra T's ejendom til vandløb A, der løb ud i vandløb B, som igen løb ud i vandløb C. Der var ikke i vandplanen for 2009-15 fastsat miljømål for vandløb A, hvorimod både vandløb B og C var målsat. I vandløb B var miljømålet opfyldt, mens der ikke var målopfyldelse i vandløb C, som befandt sig i faunaklasse 4 med målsætning om faunaklasse 5. I juni 2016 meddelte Tønder Kommune påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, til T om forbedret spildevandsrensning. Da påbuddet ikke blev efterkommet, blev der rejst straffesag mod T, hvor anklagemyndigheden nedlagde påstand om bødestraf og idømmelse af tvangsbøder, indtil påbuddet blev efterkommet. T påstod frifindelse med henvisning til, at påbuddet var ugyldigt. Det var ubestridt, at der fra T's ejendom blev udledt spildevand til vandløb A, som blev ledt videre til vandløb B og C. Byretten lagde til grund, at T's ejendom var beliggende i et område, der i den dagældende region- og vandplan var udpeget som et område med rensklasse SO. Byretten anså det endvidere for godtgjort, at T's ejendom bidrog til

forureningen af vandløb C, idet ejendommen var beliggende inden for det opland, som Miljøstyrelsen havde vurderet bidrog til forurening af vandløb C med spildevand. Hertil kom, at der efter den kommunale sagsbehandlers forklaring "ikke differentieres til, om forureningen skyldes spildevand eller faktiske forhold i denne type sager, idet Miljøstyrelsen, ved udstedelse af kort over oplandet herved har vurderet, at ejendomme inden for området på kortet bidrager til forurening med spildevand". Det kunne ikke føre til et andet resultat, at udledningen af spildevand fra T's ejendom undervejs til vandløb C passerede vandløb B, hvor miljømålet var opfyldt. Påbuddet var derfor gyldigt, idet byretten bemærkede, at påbuddet ikke var uproportionalt, da de påbudte foranstaltninger ikke var af ekstraordinær karakter og ikke stod i misforhold til den forventede rensning af spildevandet fra den enkelte ejendom som led i en samlet løsning af forureningsproblemerne. T blev på den baggrund idømt en bøde på 5.000 kr. og månedlige tvangsbøder på 1.000 kr., indtil kommunens påbud var efterkommet.

Kommentar: *Sagen ligner MAD 2019.253 Ø og MAD 2019.254 Ø, hvis præmisser byretten synes at have været inspireret af. Dommen indeholder kun få oplysninger om kommunens påbud, men efter den kommunale sagsbehandlers forklaring og byrettens begrundelse må sagen forstås sådan, at kommunen ikke havde foretaget konkrete målinger eller set på de enkelte klassificeringer for vandløbene, men at påbuddet alene var udstedt på grundlag af Miljøstyrelsen vurdering, hvorefter spildevand fra bl.a. T's ejendom var årsag til forureningen i vandløb C. Mens det er korrekt, at udstedelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 ikke i alle tilfælde kræver konkrete målinger, skal afgørelsen dog bero på en konkret vurdering, jf. U 2002.1820 H. Det må anses for tvivlsomt, om kommunen havde foretaget en sådan konkret vurdering, såfremt grundlaget for påbuddet alene var Miljøstyrelsens vurdering af afløbsforholdene i oplandet og forureningen af det målsatte vandløb. Dette underbygges endvidere af byrettens noget uklare bemærkning om, at der ifølge den kommunale sagsbehandler "ikke differentieres til, om forureningen skyldes spildevand eller faktiske forhold".*

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 21. september 2022

Rettens nr. K02-5250/2022

Politiets nr. 3300-88990-00016-22

Anklagemyndigheden

mod

T

født den

Anklageskrift er modtaget den 12. august 2022.

T er tiltalt for overtrædelse af

1.

Miljøbeskyttelsesloven § 110 stk. 1 nr. 2, jf. § 30 stk. 1,

ved som ejer af ejendommen beliggende ...

at have undladt at efterkomme Tønder Kommune påbud af 24. juni 2016 om inden den 1. december 2017 at forbedre rensningen af det sanitære spildevand til rensekrav SO.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bøde på 5.000 kr.

Anklagemyndigheden har endvidere i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, nedlagt påstand om, at tiltalte under tvang af en fortløbende bøde på 1.000 kr. pr. påbegyndt måned fra den 1. januar 2023 tilpligtes at efterkomme Tønder Kommunes påbud af 24. juni 2016.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

A har på vegne af T forklaret, at T er hans kone, og at hun ejer ejendommen beliggende Det er korrekt, at de har modtaget et påbud vedrørende spildevandsrensning. Den første varsling om påbud vedrørende spildevandsrensning kom tilbage i 2014, men denne varsling blev trukket tilbage. Herefter kom påbuddet af 24. juni 2016.

Årsagen til at de ikke har efterlevet kommunens påbud er, at kommunen ikke har efterlevet reglerne om at bevise, at det netop er spildevandet fra deres ejendom, som er skyld i forureningen og dermed manglende målopfyldelse. Kommunen har ikke sendt dokumentation for, at det rent faktisk gavner noget i forhold til den omtalte forurening og manglende målopfyldelse, at de bruger omkring 100.000 kr. på at rense deres spildevand. Kommunen har ikke foretaget konkrete målinger for deres ejendom vedrørende spildevand.

Vandforholdene omkring deres ejendom er således, at deres spildevand ledes ud i vandløb A, som ikke er en målsat grøft. Herefter ledes vandet videre til vandløb B, som er en målsat grøft og ligger i faunaklasse 5 ud af 7. vandløb B opfylder dermed målsætningen, da den er i klasse 5. Herefter ledes vandet videre til vandløb C, som også er målsat, men som alene i faunaklasse 4 og dermed ikke opfylder målsætningen. Forureningen findes således i vandløb C, men ikke i vandløb B. Miljøstyrelsen har foretaget nogle målinger, som viser, at det ikke er forurening med spildevand, men nærmere de fysiske forhold omkring vandløb C, som er skyld i manglende målopfyldelse.

Ved kommunens fastlæggelse af, hvilke ejendomme der skulle meddeles et påbud, har kommunen lagt vægt på fejlagtige BBR-oplysninger og oplysninger i MiljøGIS. Ud fra de kemiske målinger ved vandløbene står det klart, at forureningen alene skyldes de fysiske forhold ved vandløbene og ikke udledning af forurenede spildevand.

Det følger af spildevandsbekendtgørelsens § 35, at der ved udstedelse af påbud blandt andet skal kunne dokumenteres, at det er spildevand, som er skyld i forureningen, og denne dokumentation har Tønder Kommune ikke fremlagt.

Vidnet miljømedarbejder B har forklaret, at hun arbejder som miljøtekniker i Tønder Kommune. Hun har arbejdet ved Tønder Kommune i ca. 17 år. Der er lavet en vandplan for år 2009-2015. Ejendommen beliggende ... er en del af oplandet i denne vandplan, hvorfor ejeren af ejendommen har modtaget påbud om rensning af spildevand, idet der er konstateret forurening i vandløbene.

Det er Miljøstyrelsen, der udpeger de pågældende oplande, hvorefter det er kommunes opgave at udstede påbud. Det er korrekt, at vand fra ejendommen ... udledes til vandløb A, hvorefter vandet ledes videre til vandløb B og ud til vandløb C. Det er også korrekt, at vandløb A ikke er målsat, mens både vandløb B og vandløb C er målsat. Hun er usikker på, om vandløb B opfylder målsætningen, men vandløb C er målt til at være faunaklasse 4, hvilket betyder at kanalen er moderat forurenede.

Foreholdt sagens forhold 1, bilag 5, har vidnet forklaret, at det skraverede

område er fastsat af Miljøstyrelsen, og at kommunen herefter har til opgave at udstede påbud til ejendomme beliggende inden for den skravedede område og som har nedstrømsliggende kanaler omkring sig. Ejendommen beliggende ... har nedstrømsliggende kanaler omkring sig, og ejendommen ligger inden for det skraverede område, hvorfor kommunen i 2016 udstedte påbud om spildevandsrensning til ejendommens ejer. Kommunen har udstedt påbud til alle ejendomme inden for det skraverede område, da det er Miljøstyrelsens vurdering, at ejendomme inden for dette område bidrager til forurening af vandløbene.

Kommunen er klar over, at rensning af spildevand er en dyr post, og derfor er der mulighed for at indgå en afdragskontrakt direkte med forsyningsselskabet, hvis kommunen udsteder påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30.

Hun er ikke bekendt med, at kommunen har lagt vægt på fejlagtige oplysninger i forbindelse med udstedelse af påbud, ligesom hun ikke er bekendt med eksisterende fejl, som ikke skulle være blevet rettet. I forbindelse med udstedelse af påbud efter § 30 er det ikke normal procedure, at kommunen foretager konkrete målinger eller ser på enkelte klassificeringer for vandløbene. Ved at foretage skraveringen på kortet i sagens bilag 5 har Miljøstyrelsen vurderet, at spildevand er årsag til forureningen i de nedstrømsliggende vandløb, hvorfor påbud er udstedt.

Det er ikke normal procedure, at kommunen anvender enkeltstående målinger ved udstedelse af påbud. Som udgangspunkt udstedes påbud til alle ejendomme med nedstrømsliggende kanaler, som ligger inden for det skraverede område fastsat af Miljøstyrelsen. Hvis påbud ikke skal udstedes til en ejendom inden for området, vil det kræve, at der kan anvendes andre virkemidler til at afhjælpe forureningen, hvilke ofte kan være svært.

Kommunen har fulgt den normale praksis inden for denne type sager om forurening i vandløb.

Der har været fremlagt kort over vandplanen for år 2009-2015 samt tiltaltes bilag 1-17 og målinger foretaget af AGROLAB.

Tiltalte er ikke tidligere straffet af betydning for sagen.

Rettenes begrundelse og afgørelse

Retten lægger som ubestridt til grund, at ejendommen ... udleder spildevand til vandløb A, som ledes videre til vandløb B og videre til vandløb C. Der er uenighed om lovligheden af Tønder Kommunes udstedte påbud af 24. juni 2016.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1, hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, kan tilsynsmyndigheden påbyde, at der

foretages den fornødne forbedring eller fornyelse af anlægget.

Endvidere følger det af spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, at der ved meddelelse af påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 30 om forbedret spildevand skal være en række forudsætninger opfyldt. Forudsætningerne for udstedelse af påbud er, at ejendommens afløbsforhold og udledning skal være fastlagt, at ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrømsliggende vandområde, og at der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrømsliggende vandområde er forurenede af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.

Tønder Kommune har den 24. juni 2016 udstedt påbud i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1 om forbedret spildevandsrensning til tiltalte.

Tiltalte har erkendt, at påbuddet ikke er efterlevet.

Spørgsmålet er herefter, om der er grundlag for at idømme tiltalte straf for den manglende efterlevelse af påbuddet. Det forudsætter blandt andet, at påbuddet er udstedt i overensstemmelse med de ovennævnte bestemmelser i henholdsvis miljøbeskyttelseslovens og spildevandsbekendtgørelsen, og at der i øvrigt er tale om en lovlig forvaltningsakt.

Efter bevisførelsen, herunder navnlig vidnet B's forklaring sammenholdt med det dokumenterede kortmateriale over vandplanen for år 2009-2015, lægger retten til grund, at tiltaltes ejendom ligger i et område, der i den dagældende region- og vandplan er udpeget som et område, hvor der af hensyn til målsætningen for vandområderne er fastlagt rensekravet SO.

Retten lægger efter forklaringerne til grund, at vandløb C ikke opfylder målsætningen, idet kanalen er faunaklasse 4, hvor målkrauet er faunaklasse 5. Retten lægger efter vidnet B's forklaring endvidere til grund, at Miljøstyrelsen har udarbejdet kortet i sagens bilag 5, hvorefter Tønder Kommune har udstedt påbud til samtlige ejere af ejendomme beliggende med nedstrømsliggende vandkanaler inden for kortets skraverede område.

Spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1 opstiller de ovenfor oplyste betingelser for udstedelse af påbud, og henset til at Miljøstyrelsen har skitseret det opland omkring de berørte vandløb, som efter Miljøstyrelsens vurdering bidrager til forurening af vandløb C, og at der efter vidnet B's forklaring ikke differentieres til, om forureningen skyldes spildevand eller faktiske forhold i denne type sager, idet Miljøstyrelsen, ved udstedelse af kort over oplandet herved har vurderet, at ejendomme inden for området på kortet bidrager til forurening med spildevand, og at det efter de afgivne forklaringer kan lægges til grund, at ejendommen ...
 udleder spildevand til vandløb A, videre til vandløb B

og ud i vandløb C, finder retten, at tiltaltes ejendomme bidrager til forurening af vandløb C, som ikke opfylder målsætningen.

Det, som er anført af tiltalte om, at en række BI5-koncentrationsmålinger viser, at forureningen ikke skyldes spildevand, kan ikke, når den nævnte målsætning er baseret på faunaindekset for vandløb, føre til andet resultat, ligesom det heller ikke kan føre til andet resultat, at udledningen af spildevand fra tiltaltes ejendom under vejs til vandløb C passerer vandløb B, hvor målsætningen efter region- og vandplanen for 2009-2015 er opfyldt.

Betingelserne for at meddele påbud er derfor opfyldt.

I forhold til tiltaltes påstand om, at rensning er en uproportional byrde at pålægge tiltalte, lægger retten til grund, at de foranstaltninger, der kræves til opfyldelse af påbuddene ikke er af ekstraordinær karakter, og på den baggrund er det ikke godtgjort, at udgifterne hertil vil være af en sådan størrelse, at de vil stå i misforhold til den forventede rensning af spildevandet fra den enkelte ejendom som led i en samlet løsning af forureningsproblemerne.

Herefter, og da det, som tiltalte i øvrigt har anført, ikke kan føre til et andet resultat, finder retten, at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Straffen fastsættes til en bøde på 5.000 kr., jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 30, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T skal betale en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 8 dage.

Tiltalte skal betale tvangsbøder på 1.000 kr. pr. påbegyndt måned fra den 1. januar 2023, indtil Tønder Kommunes påbud af 24. juni 2016 er efterkommet.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Sandra Støchkel
dommerfuldmægtig

/jan

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I SØNDERBORG, den 21. september 2022

Anna Mette Reinholdt Heilesen
kontorfuldmægtig